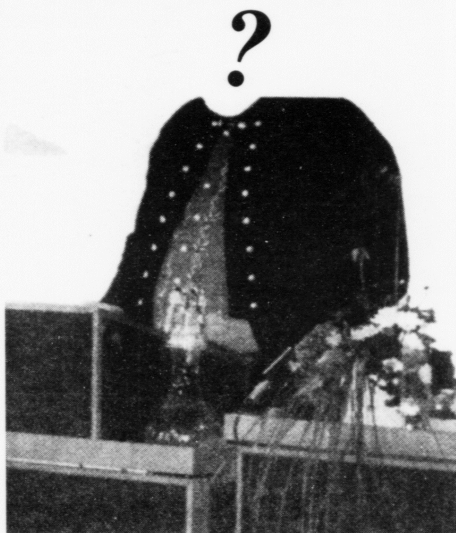


Dan Reinert Petersen, lögtingsmaður:

Aetli mær ikki á málskeið

– Tá stórmál eru til viðgerðar á tingi, er heilt týðiligt, at menn hava gjørt sær málsligan ómak, men tá hesir koma í heitan orðadrátt, og teir rúka uppá pallin við ongum niðurskrivaðum, verður eitt annað mál tosað, og tað er púra náttúrligt, heldur javnaðartingmaðurin.



Ósemja er um, hvønn málburð lögtingsmenn eiga at hava á tingi.

HÖGNI MOHR

Á síðu 20 í Sosialinum hin 29. apríl í ár, skjýtur Jóhan Hendrik Winther Poulsen upp, at lögtingsmenn koma á skeið í føroyskum. Hugskot hansara spratt, tá hann sá nakrar málsliga ivasamar endurgevingar úr orðaskifti í lögtinginum.

Dan Reinert Petersen, ið umframt at vera lögtingsmaður, er læraralærður við føroyskum sum sergrein, ætlar sær avgjort ikki á skeið í egnum móðurmáli. Hetta hóast hesin mætasti

málmaður okkara hevur skotið tað upp í sambandi við vánaliga málburðin í lögtinginum. Dan heldur seg sjálfan duga eins væl at tosa, sum teir ið hava myndað málpolitikkinn her á landi seinastu árin.

– Eg havi verið í hornatøkum við Jóhan Hendrik Winther Poulsen fyrr, sigur Dan Reinert Petersen og slær fast at hann heldur ikki tekur undir við áskoðan málmannsins í hesum máli.

– Mær tykir, at í hesum føri er talan um «en røst frá graven» frá málmonnum, ið taka sær størri rætt, enn teir

hava, sigur Dan Reinert Petersen.

– Jóhan Hendrik heldur málið vera sjúkt, og at tað tí skal lekjast, sigur Dan, men fegnast um at lýggjari málvindar nýliga eru farnir at kina oyggjunum.

Púra náttúrligt

– Tað svtast ikki, at tá farið verður á tingsins røðarapall, er málið ikki tað elementera; her eru tað evni og innihald, ið hava týðning, sigur Dan Reinert Petersen. Hann heldur, at lögtingsmenn duga væl at málbera seg. Harumframt sigur hann, at í mongum for-um liggja ikki so mangar bindingar á lögtingsmonnum, og tað tískil liggur betur fyri hjá teimum, enn hjá málfrøðingunum, ið hinvegin duga betur at tosa sitt konstrueraða móðurmál, sum hann tekur til.

– Serliga tá stórmál eru til viðgerðar á tingi, er heilt týðiligt, at menn hava gjørt sær málsligan ómak, men tá menn koma í heitan orðadrátt, og teir rúka uppá pallin við ongum niðurskrivaðum, verður eitt annað mál tosað, og tað er púra náttúrligt, heldur javnaðartingmaðurin.

Hann dugir ikki at ímynda sær, at tað í eini knappari vending ber til at tosa hetta lutvist konstrueraða málið, sum væl og víðiliga er lúkað fyri alla nuansir, sum hann málber seg. Annars heldur Dan ikki, at málburðurin hjá Jóhani Hendriki Winther Poulsen sjálfum er serliga góður.

Fitt av Jóhani Hendriki

– Hetta við at hitt hvørfallsbenda navnorðið stendur aftast í setinginum (dømi: ábyrgd leiðarans...), er eitt sum Jóhan Hendrik og aðrir hava tikið upp úr íslendskum. Hetta royna eisini embætismenn at knæseta í føroyskum máli, men eg veit at hetta er ófóroyskt, tí tað hevur ikki meira enn 100 ár á baki í Føroyum, sigur Dan Reinert Petersen.

Í viðtali í Sosialinum sammetti Jóhan Hendrik Winther Poulsen krøvini um, at lögtingsmenn eiga at vera hampuliga klæddir, við málsliga búnan, ið ikki eigur at vera minni nossligur. Hóast hann heldur tað vera fitt av Jóhani Hendriki Winther Poulsen at ynskja sær hetta, heldur Dan Rein-



Dan R. Petersen fegnast um, at lýggjari málvindar nýliga eru farnir at kina oyggjunum. – Jóhan Hendrik Winther Poulsen heldur hinvegin málið vera sjúkt, og at tað tí skal tað lekjast, sigur tingmaður Javnaðarflokksins.

ert Petersen heldur ikki, at politikarir eiga at hugsa stórvegis um hetta. Kortini ivast hann ikki í, at tingmenn eiga at vera reinir og nossligir, og annars bera seg sømiliga at; eisini uttanfyri tinggátt.

Málið fyrri menniskja

– Hóast summir vilja gera málið til ein formlut, er talan í veruleikanum um eitt amboð. Og jú orðaríkari málið er, tess hvassari er amboðið, sigur Dan Reinert Petersen. Hann heldur harumframt, at málið eigur at vera fyrri menniskja, og at álvarsmál, ið verða viðgjørd á tingi, ikki neyðturviliga skulu vera viðgjørd á knortlutum og háfløygðum stovnamáli...

Dan Reinert Petersen

heldur ikki, at málstriðið í heildini er úrslið av tí serføroyska sundurlyndinum. Spurdur, um ikki alt hevði verið nógv lettari, um allir føroyingar stungu somu málkós, og fóru sama veg sum tey øku, hevur javnaðartingmaðurin hug at venda øllum við, tí hann heldur talan vera um eitt stórt paradoks.

– Vit verða gjørdir til málfiggindar, meðan teir afturhaldssinnaðu konu verða mettir at vera veruligu vinir málsins. Eg vil velja eitt livandi og smidligt mál, sum eg haldi meg duga, og tað leiðina haldi eg vera tað frægestu fyrri málið, sigur hann.

Akademiskt stakkalastás

Viðvíkjandi dómunum um málsþillur á tingi, ið vórðu

endurgivin í Sosialinum, heldur Dan hesar ikki vera verri, enn prátt í einumhvørgum lugari, ella á flakavirkinum.

Annars heldur Dan ikki, at málmenninir kunnu takast í álvara; serliga um kagað verður í nýggju móðurmálsorðabókina.

– Teir hava tikið alt sítt akademiska stakkalastás við, t.d. professari, rektari, lektari og doktari, í tí týðninginum, sum teir pynta seg við, meðan aldargamla heitið, navigatorur, ikki sleppur uppí part, veit Dan at siga, og skírir støðuna tragikomiska.

Stavsetingin endurskoðast

Dan Reinert Petersen kundi hugsa sær, at ein serkøn nevnd verður sett at endurskoða føroysku stavsetingina. Endamálið skal vera at gera tað lættari at skriva føroyskt.

– Børnini sita við sveittabrot og stríðast við hetta knortluta málið, bara tí vit partout skulu byggja tað á mál-læruna hjá Egili Skallagrímssyni, sigur hann.

Leiðarin á Føroyamálsdeildini, Eivindur Weihe, hevur sambært Dan einaferð havt eitt uppskot frammi, ið snúi seg um at linka strongu stavsetingarreglurnar somikið, at eini 60% av vanligu villunum fara at hvørva.

– Eg trúgvi ikki, at nakar fer at seta seg uppímóti, at føroyingar fara at stavseta rætt, heldur Dan Petersen, ið ikki stúrir fyrri ósemjum í eini tilfari málnevnd.

Hann ætlar sær at fremja málið í komandi tingsetu.